

Olje og energidepartementet

postmottak@oed.dep.no

30.07.2020

Vår ref.

Deres ref. 19/133

Høringsvar - Endringer i energiloven om funksjonelt skille for nettforetak

Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon – NITO, er Norges største fagorganisasjon for ingeniører og teknologer, med over 91 000 medlemmer. Av disse arbeider om lag 3 000 innen energiforsyningen, og vi er dermed den neste største fagorganisasjonen i sektoren.

Vi viser til høringsnotatet hvor departementet foreslår endringer i kravet til det funksjonelle skillet for nettforetak, ved at kravet skal gjelde for nettforetak som har flere enn 10 000 kunder, og ikke for nettselskapene som har færre enn 10 000 kunder.

NITO har gjennom flere år fulgt prosessen rundt endringer i energilovens § 4-7 om krav om funksjonelt skille mellom nettvirksomhet og kraftproduksjon og -omsetning. Saken har vært gjennom ulike vedtak i Stortinget inntil regjeringen nå fremmer forslag til unntak for kraftselskaper med mindre enn 10 000 kunder. Vi registrerer at departementet går bort fra Stortingets vedtak fra 2018 om en unntaksgrense på maksimum 30 000 kunder, og går inn for en grense på maksimum 10 000 kunder.

I Stortingets høring våren 2018 fremmet NITO sammen med Tekna og EL&IT-forbundet følgende felles synspunkter til støtte for unntak om funksjonelt skille for mindre selskaper:

- En av de viktigste målsettingene med reguleringen skulle være å unngå kryss-subsidiering. Dette er imidlertid allerede forbudt i dag. Det er unødvendig å innføre dobbelt lovgivning. Det er ikke synliggjort at kryss-subsidiering er en utfordring blant små og mellomstore kraftselskap.
- Det er ingen åpenbar grunn til at norsk lovgivning skal være strengere enn den europeiske, som kun har krav om skille for selskap med mer enn 100.000 kunder. EU har selv vurdert at et slikt krav vil være unødvendig byråkratiserende og dyrt. De økte kostnadene vil legges på kundene i form av økt nett-tariff. Vi mener dermed at et krav om et funksjonelt skille fremstår som lite forbrukervennlig.
- Det funksjonelle skillet innebærer at ledelsen i energikonsernet (minimum daglig leder og styre) ikke kan ha ledende stillinger i nettselskapet. Dette vil forhindre ledelsen i mindre bedrifter fra å bruke ressurser der det er mest formålstjenlig. Resultatet vil dermed kunne være en dårligere utnyttelse av selskapets ressurser.
- Et krav om funksjonelt skille for alle vil sannsynligvis medføre et økende konsolideringspress på lokale kraftselskap, og dermed større sentralisering av eierskapet på både produksjon og distribusjon. Dette vil kunne ha uheldige konsekvenser for den lokale beredskapen, i tillegg til tap av lokale kompetansearbeidsplasser. Vi mener slike prosesser bør skje som følge av valg selskap eller eiere ser på som hensiktsmessig, ikke på bakgrunn av fordyrende krav gjennom regulering.

Vi mener disse punktene fortsatt er relevante.

Det er de siste årene gjennomført en rekke regelendringer som skal sikre at nettselskapene opptrer nøytralt, samtidig som det har vært en kraftig utvikling i bransjen. Dette styrker ytterligere NITOs oppfatning om at et krav til det funksjonelle skillet er unødvendig, fordyrende og byråkratiserende.

Krav til funksjonelt skille, med de ulemper dette innebærer, medfører en større byrde jo mindre selskapet er. Fordelene i ett mindre selskap med klare og enkle beslutningsprosesser og lite byråkrati vil spises opp av fordyrende og byråkratiserende beslutningsprosesser. Gjennom kravet til det funksjonelle skille oppnår man flere styre, flere ledere, økte kostnader og økt byråkrati. For små selskaper blir de økonomiske konsekvensene av disse grepene større enn i større virksomheter.

Etter NITOs oppfatning var forliket i Granavolden-plattformen, der innslagspunktet ble redusert fra 30 000 til 10 000 kunder etter anmodning fra Frp, politisk begrunnet med ønske om færre nettselskaper. Det er da også dette forliket som er grunnlaget for at 10 000 kunder legges til grunn og foreslås som innslagspunkt i denne høringen.

NITO er kritisk til at regjeringen går inn for å endre strukturen i næringen, gjennom fordyrende krav som vil ramme de små sterkest. Kraftnæringen, herunder nettselskapene, er til stede over hele landet med svært viktige ringvirkninger for lokalsamfunn gjennom arbeidsplasser og inntekter. De lokale energiverkene sikrer kompetansearbeidsplasser i distrikts-Norge og er gjennomgående de beste på leveringskvalitet. Mange av de små, lokale energiverkene er også svært effektive.

Kompetansen og kapasiteten som finnes i de lokale selskapene er avgjørende for å opprettholde og utvikle nettet. De siste åra har digitalisering av kritisk infrastruktur og mer ekstremt vær ført til økt oppmerksomhet på nasjonal beredskapsevne. Et skarpt skille mellom nettvirksomhet og produksjon av kraft kan på sikt svekke evnen til å gjenopprette strømforsyningen ved strømbrydd i regionale distribusjonsnett. Kravet om funksjonelt skille splitter opp fagmiljøer, som i slike situasjoner er nært forbundet og avhengige av hverandre, og kan dermed svekke beredskapen.

I EU gis det adgang til unntak for selskap med færre enn 100 000 kunder. EU mener en oppsplitting er uheldig for selskaper med færre enn 100.000 kunder, fordi det påfører selskapene en unødig administrativ og økonomisk byrde. Departementet foreslår å innføre en mer byråkratisk og dyrere organisering enn det vi finner i resten av Europa. NITO er kritisk til at norske selskaper skal pålegges strengere krav enn man må forholde seg til i EU.

NITO mener krav til funksjonelt skille for små selskaper er unødvendig, fordyrende og byråkratiserende. Primært mener vi Norge bør ha unntak for selskap med under 100 000 kunder, som i EU. Alternativt bør grensen gå ved 30 000 kunder, som gjenspeiler Stortingets anmodningsvedtak i 2018.

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Steinar Sørli
Generalsekretær